

Farkas József (1933–2014)

Megrendülten tudatjuk, hogy a magyar élelmiszer-tudomány ismételen elveszítette egyik oszlopos tagját. Szeretett akadémikusunk, az Élelmiszertudományi Kar professzor emeritusa, Farkas József életének 81. évében, rövid ideig tartó betegség után, 2014. november 12-én tragikus hirtelenséggel elhunyt. Olyan személyt veszítettünk el, aki halála napjáig a tudománynak élt, és ezer szállal kötődött az Élelmiszertudományi Karon folyó oktató- és kutatómunkához.

Farkas József 1956-ban szerzett vegyészmérnöki diplomát a Buda-

pesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karán. Egyetemi diákévei során ismerkedett meg későbbi mentorával, Vass Károllyal, és kapcsolatuk egész szakmai pályafutásának meghatározó tényezőjévé vált. Tudományos pályafutását a Konzerv-, Hús- és Hűtőipari Kutatóintézet tudományos segédmunkatársaként kezdte, majd a Központi Élelmiszer-ipari Kutatóintézetben volt tudományos munkatárs és főmunkatárs. 1968-ban lett az élelmiszer-mikrobiológiai osztály vezetője, 1972-től tizennégy éven keresztül töltötte be a kutatóintézet tudományos igazgatóhelyettesi pozícióját. 1980 és 1985 között az FAO/IAEA Nemzetközi Élelmiszer-besugárzás Technológiai Létesítmény igazgatója volt Hollandiában.

Egyetemünkkel 1986-ban került közelebbi kapcsolatba, amikor a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Állatiermék Technológiai Tanszékének lett a vezetője egyetemi tanár beosztásban. 1986 és 1991 között vezette az egyetem Élelmiszer-technológiai Intézetét. Kari és egyetemi vezetői feladatokat is magára vállalt. 1988 és 1993 között az Élelmiszeripari Kar dékánhelyettese, ezt követően 1996-ig az egyetem rektorhelyettese volt. Aktív közreműködője volt az élelmiszer-tudományi mérnöki PhD-program kidolgozásának, amelynek 1993 és 2003 között vezetője volt. 2003-ban lett professzor emeritus az Élelmiszertudományi Karon, ahol az utolsó pillanatig aktív oktatómunkát végzett.

1968-ban lett a kémiai tudományok kandidátusa, 1978-ban védte meg akadémiai doktori értekezését, 1990-ben választották meg a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává, 2001-ben lett az MTA rendes tagja. Fő kutatási területe az élelmiszer-biztonság, az élelmiszer-tartósítás mikrobiológiája, kémiaja és technológiája volt. Elévülhetetlen szakmai érdemeket szerzett a sugárzásos és a kombinált tartósítási eljárások témakörén belül.

Professzor úr távozása hatalmas űrt hagy maga mögött. Pótolhatatlan lesz az a több mint 50 év élelmiszer-tudományi kutatómunka során gyűjtött tapasztalat, melyet mindig nagy precizitással, elhivatottsággal és szakmai alázattal igyekezett a fiatalabb generációnak átadni. Hiányozni fognak jóindulatú, csendes szavai, segítő útmutatása, baráti tanácsai. Távozásával egy világszerte elismert tudóst, tanárt és példaképet veszítettünk el.

Emlékét szívünkben őrizzük!

Búsné Papp Judit

Kajtár Márton emléktáblája Kaposváron

Meglehet, kevesen tudják, hogy Kaposvár önkormányzata még 2000-ben emléktáblát állíttatott Kajtár Mártonnak. Az emléktábla a Dózsa György utca 16. falára került. Egykoron e ház helyén állt az a lakóépület, melyben Kajtár Márton 1945 és 1952 között szüleivel élt.

A tábla felavatására Kajtár Márton¹ halálának kilencedik évfordulóján, 2000. június 21-én került sor. *Az önkormányzat néhány éve elhatározta, hogy méltóképp megemlékezik azokról, akikre a város büszke lehet* – mondta a táblát felavató ünnepségen Ozsváth Ferenc alpolgármester. A táblát Rosta István intézetigazgató, a Kaposvári Egyetem főiskolai tanára avatta fel. A pályatársak nevében Lów Miklós, a Richter Gedeon vegyészeti gyár főosztályvezető-helyettese emlékezett Kajtár Mártonra. Az ünnepség alkalmából elhelyezték a megemlékezés koszorúit, és színvonalas műsort adott a Dérnyé Vándorszíntársulat.²

Először állok Márton emléktáblája előtt. Kosztolányi sorai jutnak eszembe, hiszen nemcsak Márton emléke, de a szelleme is itt él bennünk, tanítványaiban, barátaiban, mindnyájunkban, akik abban a szerencsében részesülhettünk, hogy ismerhettük őt.

¹ Kajtár Márton (1929–1991) 1952-ben szerzett vegyész oklevelet az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. 1952-től haláláig az egyetem szerves kémiai tanszékén dolgozott, ahol 1987-ben egyetemi tanárrá nevezték ki. Az akadémiai doktori fokozatot 1986-ban szerezte meg, és ugyanebben az évben Akadémiai Díjat kapott. A kiroptikai szerkezetvizsgálati módszer hazai meghonosítója, a középiskolai kémiaoktatás megújítója volt. Különleges, egyedülálló szerves kémiai tudományos ismeretterjesztő könyve a két-kötetes Változatok négy elemre, mely a Gondolat kiadó gondozásában 1984-ben jelent meg.

² Dr. Lów Miklósnak hálásan köszönöm az emléktábla felavatásával kapcsolatos információkat.

Volt emberek.

Ha nincsenek is, vannak még. Csodák.

Nem téve semmit, nem akarva semmit, hatnak tovább.

(Kosztolányi Dezső: Halottak)

Tomasz Jenő

